

אור ליום ה' (כ"ג אדר), היה הרשיג אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א ושהה יותר משעה וחצי.

מנהג של הרבנית

אור ליום ו' כ"ד אדר, היה ז' (ה"מלאך") ביחידות, ושאל את כ"ק אדמו"ר שליט"א אודות חזרת תניא בעל-פה. וענה לו, שזהו דבר טוב, כי על-ידי-זה יתקשר עם אדמו"ר הזקן. וגם בעת שאינו חוזר בפה, בכל-זאת הוא מקושר בהעלם, מאחר שהאותיות ישנם במוח (כדאיתא בלקו"ת ד"ה בחוקות). וכ"ק אדמו"ר שליט"א הוסיף, שיש יתרון בספר התניא על שאר ספריו – מכיוון שזהו הלשון שלו, וכן בכלל יש מעלה בדא"ח יותר מבנגלה – כי כאן אדה"ז "הכניס את עצמו" עם הפנימיות שלו – שזוהי "נשמתא דאורייתא" – ושם הכניס רק את ה"גופא דאורייתא", וממילא מתקשר רק עם גוף התורה של התנא או האמורא – ואילו כאן עם הפנימיות. וזה מעורר שתהיה הפנימיות שלו בהתגלות, היינו בפנימיות, ויהיה פנימיות בפנימיות. ואמר, לא צריך לתת על זה (החזרה בעי"פ) הרבה זמן, אך כל אחד עשה זאת לפי יכולתו.

גם סיפר ליב גרונר, שהיתה שאלה אודות הדלקת נרות בעי"ש באלו שאין להם עדיין ילדים, כי אמרו שבבית-הרב מדליקים בכל-זאת שלושה נרות. ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א שהרבנית שלו היא מבית-הרב, והיא מדליקה רק שני נרות, ורק כשנולד ילד אז מדליקים עוד אחד וכו'.

בערב ר"ח [ניסן] התפללו מנחה בעת השקיעה, וכמוכן שלא אמרו תחנון. ואמר הרב יאלעס לכ"ק אדמו"ר שליט"א, שלדעת ה"ט"ז צריכים לומר. וענה כ"ק אדמו"ר שליט"א: הלוא בעת הזאת אמר השי"ת למשה "החודש הזה לכם" (עיין בפירושים), ואינו רוצה לומר תחנון.

ביום ב' ניסן, אחר תפילת ערבית, למד כ"ק אדמו"ר שליט"א (לעצמו) משניות בסידור. בסיום התפילה, ביקש ממנו רש"ל [=החסיד רבי שמואל לוויתן] מעות על משקה ונתן שישה שקלים, ואמר, שבכלל יודפס הקונטרס-מאמר שהוא פנימיות-התורה, מים, יין ושמן – וימשיכו לפועל, היינו שילמדו אותו. הרב יאלעס אמר שלילה זה שייך לר"ח כמו לענין סעודה. ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א, אז מען דארף ניט האבן קיין לומדות [=לא צריך להגיע ללומדות]...

י"א ניסן – חמישים שנה

בשבת פרשת ויקרא, ג' ניסן, אחר מנחה, אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א מאמר דא"ח ד"ה יעם זו יצרתי לי, וארך 23 מינוט לערך. ישב על מקומו בו מתפלל וציווה קודם לגנון ניגון. המאמר היה פתאומי (רק שחודקוב אחר שחרית אמר שאפשר שיהיה "עפעס" [=משהו]), והיה יעולם קטן. הרב יאלעס סיפר שהיה ביום ה' אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א, ואמר [לכ"ק אדמו"ר שליט"א] שהוא יישאר לשבת. ואמר לו כ"ק אדמו"ר שליט"א, הרי לא אומר מאמר! וענה: וועט דער רבי זאגן [=אז הרבי יאמר!] ואמר: הרי לא הכנתי את עצמי [בענין הכנת אדמו"ר לאמירת דא"ח

ואמר: "גלויבט מיר, מיר טוט שטארק וויי" [=תאמינו לי, כואב לי מאוד], והלך. אך הלה לא נתן, ואחו עו"ד-הפעס, ואמר: רבי, מפשרך אל תתעלם. רבי, איך בין אייערער א קרוב און זי איז א קרובה [=אני קרוב-משפחה שלכם, והיא – קרובת-משפחה] (הוא מהמשפחה של הרי"י טשערקאסער – כן נדמה לי). ועמד כ"ק אדמו"ר שליט"א כרגע והוציא ידו הק' מיזו, ואחר-כך אמר: "זי וועט האבען א רפואה שלמה" [=תהיה לה רפואה שלמה].

[בעת ההתוועדות] אמר, שאין אפילו אחד שאוחז ב"יעד דלא ידע", למרות שזוהי מצווה שבגופו, אך "אן ארט בשכל האט דאס" [=יש לזה מקום בשכל], לכן לכל-הפחות אחד יאחוז בכך, ואחר-כך יחקרו אם הוא אוחז ב"יעד דלא ידע" או לא. להרבה ציווה לשתות 'לחיים' בכוסות גדולים וזרק להם מזונות. אמר, מה שאינו אומר ל"יעלטרער" רבנים שישתו כוס גדול – זהו לא מפני שאינם צריכים אלא מפני ש... ומכיוון שכל ישראל ערבים – הנני עושה מחאה בפומבי און איך נעם אראפ פון זיך די אחריות [=והנני מסיר מעלי את האחריות]... ובנוגע לבחורים... יאמרו 'לחיים' בכלים שנקראים בגשמיים – קטנים, וברחניות – הלוואי שיהיו כלים לקבל מה שנתן להם אדמו"ר וגם נתן כעת.

שמעתי מליב גרונר, שבשנת תשי"ט (פסח?) סיפר כ"ק אדמו"ר שליט"א איזה ענינים, ובתוך דבריו דיבר אודות הרגצוב, שידוע שהיה נזיר. הסיבה לכך היא, כי בהיותו נער היה עם אביו אצל היצמח-צדקי, ואמר לו הצי"צ שיהיה למדן וילמד מסכת נזיר. ואמר אחר-כך, שהיות שהרבי ציווה לו ללמוד נזיר, ולמה (הרי מאחר שיהיה למדן, שכלי ללמוד גם מסי נזיר)? אלא הפירוש הוא, שכדי להיות למדן צריך להיות נזיר, ולכן צריכים ללמוד תחילה את מסכת נזיר. וכן עשה, שהיה נזיר כל ימיו. שאלו אצלו מדוע אינו לומד דא"ח, וענה, שהרבי ציווה רק להיות למדן, וחסיד לא אמר. ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א, צריכים לחקור איך שתה את הד' כוסות, שהרי היה נזיר.

שליט"א תלמידים מנייר-הייבן, ואמר להם כ"ק אדמו"ר שליט"א שבהגחנה-פרטית באו אחר מנחה, זמן השייך כבר ליום ט"ו בשבט. ואמר, שהם נמשלו לפירות שאם תולשים אותם מהעץ אינם גדלים יותר, אך כשמושקעים בתורה ובמצוות – שזוהו האילן – אז יגדלו.

בשבת מברכים אדר, פרשת משפטים, היה מאמר ד"ה "לא תהיה משכלה וגו'", בלי הקדמה [של כמה מלים] ואמירת 'לחיים' [כפי שנהג כ"ק אדמו"ר שליט"א אז], רק ציווה לגנון והתחיל באמירת המאמר. המאמר ארך כ-55 דקות (מאמר הארוך ביותר עד-עתה), ובכה מאוד באמצע אמירתו. אמרו שכך מטפחת על יד ימין, לא כמו תמיד שכורך על יד שמאל.

קודם ז' אדר אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א לר' משה גוראריה, שהמתנגדים מתענים בז' אדר, אך אנו צריכים לומר 'לחיים'... וציווה לו להתוועד עם האברכים.

ז' אדר אמר תחנון. פעם אחת, אגב, בעת תפילת מנחה, שכחתי לומר תחנון ואמרתי קדיש-תתקבל. ובתחילה הורה כ"ק אדמו"ר שליט"א לומר תחנון ולא לומר קדיש עו"ד-הפעס, אך אחר-כך אמר לי: "אויב דו ווילסט קענסטו זאגן חצי-קדיש" [=אם הנך רוצה, אתה יכול לומר חצי-קדיש].

"רבי, האט רחמנות!"

נוסח המברק ששלח כ"ק אדמו"ר שליט"א לפורים: "בברכת פורים ולהרבות בשמחה ואורה ותורה ולהמשיכן בכל השנה" (עיין במאמר שאמר בפורים, ושם נתבאר שני עניינים אלו שיש בפורים).

בליל פורים כשיצא כ"ק אדמו"ר שליט"א להתוועדות, פגשו ה' טברסקי, שיש לו אחות חולה מסוכנת (הרופאים אומרים שזהו ר"ל גרוע יותר גם מ...), ואחו בכ"ק אדמו"ר שליט"א ואמר: הנכם יודעים כבר את הפרטים בזה (כי מסר על-ידי הרב חודקוב) – רבי, האט רחמנות! – ועמד כ"ק אדמו"ר שליט"א כרגע